

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Burgemeester van Reenensingel 101
Postbus 420
2800 AK Gouda

T 085 - 486 24 50
E info@sikb.nl
I www.sikb.nl

KVK 24304306
IBAN NL25 ABNA 0573 5467 54
BTW NL80 88 99 375 B 01

Aan de Staatsecretaris van Cultuur en Media
de heer drs. S.P.R.A. van Weyenberg
Postbus 16376
2500 BJ DEN HAAG

BETREFT Reactie CCvD op uw brief van 13 maart jl. ONS KENMERK SIKB_C_23_ Archeologie bij de tijd
DATUM 14 december 2023 UW KENMERK 37219910

Betreft : Reactie CCvD op uw brief dd 13 maart 2023

Geachte heer Van Weyenberg,

Het CCvD Archeologie (verder te noemen 'CCvD'), gefaciliteerd door SIKB, heeft kennis genomen van uw brief waarin u het CCvD advies vraagt over een aantal punten naar aanleiding van het rapport *Archeologie bij de tijd* dat in uw opdracht is opgesteld door de Raad voor Cultuur.

U heeft per brief concreet een viertal 'voor adviesvragen' aan het CCvD voorgelegd waarbij u specifiek vraagt om deze mee te nemen/mee te wegen in het lopende herzieningsproces van de KNA 5.0:

1. Hoe kan binnen het kwaliteitszorgsysteem de rol van het PvE als schaalbaar onderzoeksplan dat de publieke belangen ten aanzien van wetenschap en publieksbereik/participatie borgt, worden versterkt?
2. Op welke wijze kan het maken van een beargumenteerde afweging ten aanzien van publieksbereik en publieksparticipatie bij het uit te voeren onderzoek worden opgenomen in de bestaande norm?
3. Is het wenselijk dat het bevoegd gezag (in de meeste gevallen de gemeente) een grotere verantwoordelijkheid krijgt ten aanzien van het PvE? En zo ja, hoe zou dit vorm kunnen krijgen?
4. Hoe zou het certificeringsstelsel efficiënter kunnen worden? Kan collegiale toetsing hier een rol bij spelen en zo ja hoe?

De voorgestelde verbeteringen vallen binnen een vijftal door u geclusterde thema's:

- 1) *Capaciteit en deskundigheid bij gemeenten*
- 2) *De kwaliteit en diepgang van archeologisch onderzoek*
- 3) *Publieksbereik en publieksparticipatie*
- 4) *De archeologische (arbeids)markt*
- 5) *Archeologie en de verbouwing van Nederland*

Het CCvD is -zoals in onze eerdere reactie naar aanleiding van het verschijnen van het rapport- graag bereid om een aantal onderwerpen uit te werken, soms te verkennen binnen het lopende herzieningsproces van de KNA. Een toekomstbestendige KNA moet onder andere leiden tot een meer efficiënt werkproces met een nieuwe structuur die ruimte biedt aan toekomstige wijzigingen.

Kennis van kwaliteit in bodem en archeologie

Dit neemt niet weg dat de uitkomst van de lopende evaluatie uiteindelijk (deels) een plek zal krijgen in toekomstige versies van de KNA. De noodzaak van sommige onderwerpen worden onderkend, maar kunnen niet altijd binnen de reikwijdte van de KNA worden opgelost. Omdat dit proces nog volop loopt – er dialogen nodig zijn en keuzes gemaakt moeten worden – is onze reactie op dit moment nog beperkt. Wij vragen daarvoor uw begrip.

Hieronder geven we per vraag aan welke intentie er is bij het CCvD ten aanzien van uw vraag:

1. Hoe kan binnen het kwaliteitszorgsysteem de rol van het PvE als schaalbaar onderzoeksplan dat de publieke belangen ten aanzien van wetenschap en publieksbereik/participatie borgt, worden versterkt?
 - *Hierover is de afgelopen maanden een aantal rondetafelgesprekken geweest die zich vooral toespitsten op het PvE/Onderzoeksplan en KNA en wetenschap. Hoewel dit constructieve gesprekken waren en het belang van het onderwerp zonder meer onderkend wordt, is meer overleg nodig om tot consensus te komen en wat die consensus voorts betekent voor de KNA. Dit overleg zal worden voortgezet, maar heeft mogelijk pas effect op een volgende versie van de KNA. Dit laat onverlet dat we hierin graag met u meedenken hoe deze belangen ook buiten de strikte kaders van de KNA positief gediend kunnen worden en hoe het CCvD daarin als gesprekspartner kan fungeren.*
2. Op welke wijze kan het maken van een beargumenteerde afweging ten aanzien van publieksbereik en publieksparticipatie bij het uit te voeren onderzoek worden opgenomen in de bestaande norm?
 - *Deze vraag hangt nauw samen met uw eerste vraag. De eerlijkheid gebied te zeggen dat dit binnen alle onderwerpen voor het CCvD niet de meest kritische is. Vanuit de KNA met een normerend karakter is het niet eenvoudig om daar eisen aan te stellen. Publieksbereik en participatie reiken immers verder dan het projectmatige karakter van een archeologisch onderzoek op basis van de KNA.*
 - *Input vanuit andere landelijke projecten zouden ons kunnen helpen om dit ook via de KNA te kunnen borgen. Essentieel is volgens het CCvD ook dat helderheid ontstaat over de bekostiging van deze werkzaamheden voordat deze eventueel aan de norm worden toegevoegd.*

En in aanvulling op bovenstaande:

- *Als CCvD verkennen we graag met u de reikwijdte van het verstoordersprincipe in relatie tot het ervaren gebrek aan diepgang van het onderzoek. Het verstoordersprincipe werkt binnen de kaders van de RO en kent daarmee een relatief korte doorlooptijd. Te kort per definitie voor vergelijkende studies en het komen tot meer verdieping en kansen voor publieksparticipatie. Graag verkennen we met u hoe deze diepgang binnen het huidig stelsel bereikt kan worden.*
3. Is het wenselijk dat het bevoegd gezag (in de meeste gevallen de gemeente) een grotere verantwoordelijkheid krijgt ten aanzien van het PvE? En zo ja, hoe zou dit vorm kunnen krijgen?
 - *De verantwoordelijkheid van het PvE ligt al bij de bevoegde overheid. Er wordt in de praktijk echter verschillend mee omgegaan.*
 - *Via de weg van de KNA en de lopende herziening zien wij hier dan ook niet direct kansen en mogelijkheden. Wel geldt ook hier dat de KNA aan moet sluiten op de rollen en taken zoals die in het bestel zijn gedefinieerd. Waarbij een verandering in die rollen en taken ook kan leiden tot een aanpassing van de relevante*

verbindingen in de KNA. Wel zijn we graag en vanzelfsprekend bereid met u in overleg te treden als u die wel ziet.

4. Hoe zou het certificeringsstelsel efficiënter kunnen worden? Kan collegiale toetsing hier een rol bij spelen en zo ja hoe?
 - Het efficiënter maken van het kwaliteitszorgsysteem maakt een cruciaal onderdeel uit van een toekomstbestendige KNA in zowel de nieuwe structuur als het wegnemen van ervaren knelpunten uit de praktijk.
 - Of collegiale toetsing daarbij kan helpen zou hierbij afgewogen/nader verkend moeten worden door het CCvD. Of borging via certificering daarbij de optimale route is, vormt een essentieel onderdeel van die verkenning.

We zijn graag bereid onze brief in reactie op uw vragen nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

mr. P.J.M. van Domburg
Voorzitter Centraal College van Deskundigen Archeologie